

Keväisellä linturetkellä Maaningalla 11.5.2023

Auton mittari näyttää +21 astetta, kun kurvaamme auton Maaningan Patalahden parkkipaikalle. Tätä retkeä varten huolellisesti viritetyt korvani kuulevat jo töyhtöhyypän, taivaanvuohen, kuovin ja kaulushaikaran ääntelyä. Meitä on kokoontunut yhteensä 15 osallistujaa ja minun lisäksi ohjaajana on retkeily- ja hiihtotoimikunnan toinen jäsen, Päivi Kiviranta.

Kevät ja varsinkin toukokuun alkupuoli on ollut melkoisen kylmä koillistuulineen ja yöpakkasineen. Tämä on tarkoittanut varsin verkkaista lintujen kevätmuuttoa. Etenkin hyönteissyöjät, kuten hernekerttu, kirjosiippo ja pajulintu ovat odotelleet parempia muuttosaitia. Nyt on ollut muutaman päivän lämmintä ja vihdoin on tuuli kääntynyt linnuille suotuisampaan etelänpuoleiseen tuuleen ja kuulenkin ensimmäisen kerran pajulinnun kauniin laulun. Mistä muuten erottaa peipon ja pajulinnun laulun toisistaan? Molemmilla on kuitenkin sama laulukirjan sivu nokan edessään. No, siinä missä peipon laulu on räväkkää rokkenrollia, on pajulinnun laulu kaihoisaa, ehkä jopa surumielistä. Eron huomaa kyllä, kun keskittyy kuuntelemaan.

Aloitamme rauhallisen kävelyn kohti länsipuolen lintutornia. Havaitsemme pian useamman kahlaajalinnun kävelevän ruohonmättäältä toiselle. Monella on kiikarit käytössä ja myös muutama kaukoputki on onneksi mukana. Kokemuksen lisäksi usein kaukoputki tai laadukas kamera onkin paras väline lajien tunnistamiseen. Tämä kahlaajajoukko tunnistetaan liroksi – melko tuttu laji tälle alueelle. Jatkamme matkaa tarkkaavaisesti havaiten ympäristön ääniä ja liikkeitä. Pysähdymme ihmettelemään yllä lentävää kolmen sorsalinnun parvea ja kaukana vedessä uiskentelevia lintuja. Lentävät linnut tunnistetaan lapasorsiksi, sillä suuresta nokasta ja kuparinruskeasta kyljestä ei voi erehtyä. Kaukaiset erotetaan paremmin kaukoputkella ja ovatkin tukkasotkia. Lapasorsat ovat puolisukeltajia, eli ne noukkivat ravintoa pää veden alla, mutta peräpuoli vedenpinnan yläpuolella. Tukkasotkat taas ovat sukeltajia, eli ne sukeltavat kokonaan pinnan alle. Samalla kun tarkkailemme tukkasotkia, huomaamme kaukana kaislikon yllä alueelle hyvin tyyppillisen petolinnun, ruskosuohaukan.

Patalahden lintutornissa. Kuva: Tuukka Ronkainen

Matka jatkuu kohti lintutornia. Loputkin lumet ovat sulaneet ja vesi on korkealla. Patalahden kosteikko on laaja ruovikkoinen järvenlahti, joka kuuluu kansainvälisesti tärkeään lintualueeseen. Aluetta on kunnostettu ruoppaamalla ja vedenpinnan nostolla, jolloin monilla lintulajeilla on aiempaa paremmat mahdollisuudet onnistuneeseen pesintään. Lintutornin luona suuntaamme putket länsipuolen pelloille, jotka tulvivat sulamisvedestä. Havaitsemme jälleen kahlaajia ja tällä kertaa tunnistamme ne punajalkavikloiksi ja

suokukoksi. Etenkin suokukko hämmästyttää ja ihastuttaa korealla, oranssinsävyyisellä kaularöyhelöllään, jolla se yrittää kaikin tavoin valloittaa naaraan sydämen. Tämä soidinmeno on kyllä hurmaavan näköistä ja muista lajeista poiketen suokukko on lähes äänetön, joten näillä treffeillä ulkonäöllä voi olla ratkaiseva merkitys.

Ilta on todella kaunis ja havaitsemme lajeja niin ilmasta, vedestä kuin pelloltakin. Mielettänyt, että yhdestä tornista voikin olla niin hyvät näkymät koko 360 asteen laajuudella. Ilmassa vilahtaa haarapääsky ja luulen, ettei sekään ole vielä montaa päivää viihtynyt näillä leveyspiireillä, mutta nyt kelit suosivat pääskyjäkin. Muutamaa lajia vielä kaipaamme: heleää kiurun ääntä ja pajupensaiden oksilla ja kaislikossa tyyppillisesti laulevaa pajusirkkua. Hetki ennen paluumatkaa vilkaisen kaukoputkella vielä tulvapeltojen suuntaan ja siellähän on useampi kapustarinta! Arvelen, että laji on parhaillaan muuttomatalla kohti pohjoisen tuntureita ja onneksemme satuimme nyt paikalle, kun linnut ovat pysähtyneet ruokailemaan peltoaukealle. Kapustarinta on helppo tunnistaa otsasta pyrstöön asti ulottuvasta valkoisesta juovasta ja ryhdikkästä yleisolemuksesta. Paluumatalla kuulemme vihdoinkin myös pajusirkun äänen rantakaislikosta, ja kiikareilla löytyykin varpusen kokoinen ja mustapäinen pikkulintu.

Kuva: Eliisa Mannermaa

Illan aikana kokoamme yhteen näkemäämme. Havaittuja lajeja oli kaikkineen 26 kpl, joista osa oli kirjattu vain kuulohavainnoksi. Parkkipaikalla Päivi arpoi osallistujien kesken vielä Pihapiirin lintuja -julisteen muistoksi. Tämä oli minulle ensimmäinen ohjattu linturetkei koskaan, mutta tämä tulee olemaan jatkossa osa toimikunnan vakituista retkeilyohjelmaa, se on varma.

Pohjois-Savo on täynnä mitä upeimpia lintukohteita, joten aiheesta kiinnostuneen kannattaa tutustua Lintuyhdistys Kuikan toimintaan. Heidän nettisivuillaan on esitetty kattavasti lintupaikkoja tarkkoine karttaopastuksineen ja listauksineen alueen havaituista lajeista.

[Lintuyhdistys Kuikka ry – Pohjoissavolaista lintuharrastusta](#)

Patalahti 11.5.

- töyhtöhyppä	- naamulokki
- kuovi	- kurki
- liro	- kalatürg
- peippo (ääni)	- varis
- pajulinu (ääni)	- kapustarinta
- lapasorsa	- taivaanmohi
- sini sorsa	- sinitiainen
- tukkasotka	- pajutökö
- ruskosuohaukka	- kaulushaikara (ääni)
- lankajontsen	- mustarastas (ääni)
- merihanhi	- punakylkirastas (ääni)
- haarapääsky	- tilitalli (ääni)
- punajalkanielo	
- suokukko	

Tuukka Ronkainen
Retkeily- ja hiihtotoimikunta